

Úvod do základní terminologie:

Historik pracuje s informacemi dvojího druhu: Jednak pracuje s prameny, jednak s literaturou.

Definice pramene:

Pramen je informace vypovídající o době svého vzniku. Dělí se do dvou základních skupin:

prameny narativní (legendy, letopisy, kroniky, gesta, historie)

prameny úřední povahy (listiny, listy mandáty, úřední knihy)

Historické prameny jsou uloženy v archivech, muzeích a knihovnách a již od konce 18. století jsou soustavně způsobem zpřístupňovány podle přesně definovaných edičních zásad (dále viz přílohy č. 2 a 3). V zásadě platí, že se české dějiny zhruba do konce vlády Karla IV. (1378) obejdou bez původního archivního výzkumu, neboť historikové mají k dispozici kritické, byť ne vždy zcela vyhovující edice (dále viz přílohy 4 a 5).

Definice literatury:

Odbornou historickou literaturou se rozumí všechny výstupy historikovy práce (monografie, studie, recenze, anotace), které vznikly na základě studia pramenů a odborné historické literatury. Práce s literaturou je rovnocenná práci s prameny, ve své podstatě by měla práci s prameny předcházet, protože historik je povinen seznámit se nejprve se stavem poznání.

Poznámka:

Do českého historického slovníku pronikl z angličtiny termín „zdroj“, zpravidla ve spojení s adjektivem „primární“, čímž se rozumí prameny, a „sekundární“, čímž se rozumí literatura. Navzdory jisté oblibě doporučujeme setrvat u tradiční terminologie (prameny, literatura), neboť primární a sekundární zdroje mohou mást ve smyslu, že historik pracuje s informacemi prvořadého a druhořadého významu.

Dále viz:

Úvod do studia dějepisu 1. díl. Brno 2014, s. 29–31.